

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 593
van **BJÖRN ANSEEUW**
datum: 22 juni 2018

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Tabakologen - Stand van zaken

In Vlaanderen geldt vanaf 1 januari 2017 een nieuwe werkwijze voor rookstopbegeleiding. Enkel tabakologen die opgenomen zijn in het kadaster van tabakologen worden gefinancierd voor de rookstopbegeleiding volgens de nieuwe werkwijze. Deze nieuwe regeling geldt voor alle tabakologen, ook voor artsen die de intensieve rookstopbegeleiding wensen aan te bieden.

Om opgenomen te worden in het kadaster dient de kandidaat-tabakoloog enerzijds reeds een permanente opleiding te volgen of gevolgd te hebben, of anderzijds, in het geval van artsen, zich te engageren om voor 30 juni 2020 te voldoen aan de overgangsmaatregelen.

1. Hoeveel tabakologen zijn er actief sinds de nieuwe werkwijze van 2017?
2. Hoeveel tabakologen zijn de opleiding aan het volgen om opgenomen te worden in het kadaster?
3. Hoeveel mensen deden sinds 2017 een beroep op een tabakoloog om te stoppen met roken? Liefst een opdeling per maand en opdeling van het aantal personen dat koos voor een groepsbegeleiding en individuele begeleiding.
4. Hoe verhouden deze cijfers zich ten opzichte van de voorafgaande jaren?
5. Heeft de minister zicht op de resultaten van deze rookstopbegeleiding? Is er een verschil in de resultaten naargelang een persoon kiest voor een individuele of een groepsbegeleiding?

ANTWOORD

op vraag nr. 593 van 22 juni 2018

van **BJÖRN ANSEEUW**

1. Rookstopbegeleiding door tabakologen, evenals de werking van Tabakstop, is opgenomen in de beheersovereenkomst met het Consortium Tabak dat bestaat uit het Vlaams Instituut Gezond Leven, Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding (VRGT), Stichting tegen Kanker en Kom Op Tegen Kanker. Binnen het consortium volgt VRGT de activiteiten van de tabakologen op. Stichting tegen Kanker staat in voor Tabakstop (waar eveneens opgeleide tabakologen ingezet worden).
In 2017 waren er 271 tabakologen geregistreerd in het kadaster. Daarvan zijn er 58 arts, 213 hebben andere vooropleidingen, voornamelijk psycholoog of verpleegkundige.
Deze cijfers geven een beeld van het aantal registraties in het kadaster. Een persoon kan meermaals geregisterd zijn in het kadaster, bijvoorbeeld wanneer hij op verschillende plaatsen diensten aanbiedt. In 2017 waren er 189 individuele actieve tabakologen opgenomen op het kadaster.
2. Elk jaar kunnen maximaal 40 kandidaat-tabakologen starten aan de opleiding. Gezien het beperkt aantal cursisten dat kan deelnemen per opleidingsjaar, hanteert VRGT sinds 2013 een wachtlijst. In 2017 stonden er een 130-tal kandidaten op die wachtlijst. De wachtlijst is zo omvangrijk omwille van verschillende redenen, voornamelijk omdat geïnteresseerden wél op de wachtlijst willen blijven staan doch niet onmiddellijk wensen te starten en dit om uiteenlopende motieven (bv. reeds een andere opleiding gestart, zwangerschap, data van de lessen stemmen niet overeen met mogelijkheden,...). VRGT werkt momenteel aan een systeem om een betere selectie van kandidaten aan de opleiding te realiseren.
3. Hieronder zijn de gegevens met betrekking tot de prestaties van 2017 opgenomen. Deze gegevens zijn gebaseerd op wanneer de rookstopbegeleiding heeft plaatsgevonden, niet wanneer de prestaties werden geregistreerd voor uitbetaling.

Aantal personen begeleid 2017			
Maand	Groep	Individueel	Totaal
Januari*	460	790	1.250
februari	80	456	536
maart	77	399	476
april	59	271	330
mei	46	366	412
juni	26	395	421
juli	18	267	285
augustus	12	294	306
september	344	376	720
oktober	192	444	636
november	75	359	434
december	11	294	305

Totaal	1.400	4.711	6.111
---------------	--------------	--------------	--------------

* Het aantal personen dat in januari werd begeleid geeft een vertekend beeld. Dit was de eerste maand van registratie waardoor het aantal 'nieuwe' deelnemers hoog is.

Aantal prestaties rookstopbegeleiding 2017			
Maand	Groep	Individueel	Totaal
januari	917	1.096	2.013
februari	1.156	1.146	2.302
maart	894	1.255	2.149
april	596	964	1.560
mei	568	1.140	1.708
juni	289	1.179	1.468
juli	94	899	993
augustus	114	885	999
september	481	1.075	1.556
oktober	1.860	1.193	3.053
november	1.247	1.079	2.326
december	747	931	1.678
Totaal	8.963	12.842	21.805

- De werkwijze van het RIZIV voor rookstopbegeleiding zag er anders uit dan de Vlaamse werkwijze. Er werd geen onderscheid gemaakt tussen individuele en groepssessies, wel tussen de eerste sessie en de zeven volgende. Ook voor zwangere vrouwen was er een specifieke regeling. Daarenboven konden artsen zonder opleiding tot tabakoloog te hebben gevolgd, gebruik maken van de pseudo-nomenclatuurcodes voor rookstopbegeleiding. Dit is niet langer mogelijk binnen de Vlaamse werkwijze. Dit kan een deel van de verklaring zijn voor het afgenomen aantal sessies tussen 2016 en 2017.

Daarnaast waren ook de tarieven voor terugbetaling anders binnen de federale werkwijze: er kon voor acht sessies binnen twee kalenderjaar een terugbetaling verkregen worden ter waarde van 30 euro voor de eerste zitting en 20 euro voor de komende zeven zittingen. Er werd geen maximaal te hanteren bedrag vastgelegd, waardoor de eigenlijke bijdragen van de deelnemers onbekend was.

Hieronder de gegevens van het RIZIV voor 2009 tot en met 2016 toen de federale werkwijze nog gevolgd werd.

# forfaits	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
eerste zitting	317	4.080	5.801	5.997	5.952	6.045	6.715	7.800
opvolgssessies	573	8.362	11.576	12.734	12.777	13.121	15.180	18.158
zwangere vrouwen	24	152	195	307	213	220	259	187
Totaal	914	12.594	17.572	19.038	18.942	19.386	22.154	26.145

Gezien in het verleden geen onderscheid werd gemaakt tussen individuele en groepssessies, is het dus niet mogelijk om een vergelijking met de voorbije jaren te maken.

Tabakologen geven volgens een bevraging van VRGT zelf aan ongeveer evenveel individuele sessies uit te voeren in 2017 in vergelijking met 2016. Volgens de tabakologen werden minder groepssessies uitgevoerd, hoewel dit maar om een erg lichte daling ging. VRGT ziet als verklaring hiervoor de lage inkomsten (cf. maximale bijdrage voor de deelnemer is nu geplafonneerd) en de nood om met grotere groepen te werken.

Nieuw aan de Vlaamse werkwijze is dat het tarief voor de eigen bijdrage verschilt voor mensen met en zonder verhoogde tegemoetkoming. Uit de gegevens van 2017 blijkt dat 28% van de unieke deelnemers recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming. Het verlagen van de financiële drempel lijkt dus te zorgen voor een goede participatie aan rookstopbegeleiding door mensen met recht op verhoogde tegemoetkoming.

5. Op heden wordt geen systematische bevraging gedaan na de begeleiding bij de deelnemers aan rookstopbegeleiding door tabakologen. In 2018 vindt wel een uitgebreide inhoudelijke evaluatie van het eerste werkingsjaar van de Vlaamse werkwijze plaats. Het voorbije jaar begeleidde VRGT twee masterstudenten bij hun onderzoek rond e-sigaretten enerzijds en een effectstudie anderzijds. Enkel de student die werkte rond de e-sigaret heeft echter haar thesis ingeleverd. Desondanks wil VRGT in de toekomst werk maken van een effectstudie.

De effecten van de proactieve begeleiding via Tabakstop worden wel systematisch nagegaan. De informatie daaromtrent is te raadplegen via: <https://www.tabakstop.be/sites/default/files/doc/verslag-tabakstop-begeleiding-met-infographics.pdf>

Op de wetenschappelijke evidentie en effectiviteit van rookstopbegeleiding door tabakologen is reeds ingegaan in het antwoord op uw vraag SV 192 van 13 december 2016. Groepssessies worden als even effectief beschouwd als individuele begeleiding. De keuze wordt best bij de cliënt gelaten, aangezien dit ook zijn motivatie kan verhogen. Het resultaat van rookstopbegeleiding, of het nu telefonisch of face-to-face gebeurt, hangt af van heel wat factoren, niet enkel de kwaliteit van de begeleiding.